

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Explanatio In Psalmos

Complectens Psalmos à 26 ad 50

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Dusseldorpii, 1761

VD18 15558428-001

Psalmus XLIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53361](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53361)

meus: quare tristis es anima mea, & quare conturbas me?

ŷ. 6. Spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi, salutare vultus mei, & Deus meus.

Explicat clariùs rationem sacrificii. Laudabo Te, confitendo misericordias tuas, justitias tuas, omnia denique mirabilia tua; & laudabo non solùm ore, sed etiam opere: tunc enim optimè concordabunt cantus, & cithara, h. e. voces, & opera; quæ duo in hâc vitâ rarò concordant. Cetera vide Ps. 41. ŷ. 6. & 7.

PSALMUS XLIII.

Titulus: *In finem filiis Core ad intellectum.*
Vide tit. Ps. 41.

Argumentum: Græci, ut Chrysoſt. Theodoret. Euthym. docent, Psalmum hunc cantari in personâ Machabeorum, qui gravissimas calamitates ab Antiocho, aliisque Regibus Syria, vel Ægypti passi sunt; Latini, ut Ambr. Hieron. Aug. volunt, hic exprimi voces SS. Martyrum Christi: Sed conciliari possunt hæ Patrum sententia, si dicamus, Psalmum pertinere & ad Machabeos, & ad Christianos: similes enim persecutiones utrique passi sunt, & propter eandem causam, confessionem, & legem ejusdem Dei. Sicut enim hic Psalmus non solùm pertinet ad Martyres sub Nerone, sed etiam

sub Diocletiano, qui plus 200. annis fuit Nerone posterior: sic etiam pertinere potest ad Martyres sub Antiocho Epiphane, qui 200. circiter annis Neronem præcessit.

ψ. 1. Deus auribus nostris audivimus, Patres nostri annuntiaverunt nobis.

ψ. 2. Opus quod operatus es in diebus eorum, & in diebus antiquis.

David in personâ populi Dei, in persecutione positi, incipit narrare magnalia quæ Deus pro fidelium suorum defensione aliquando fecit, ut hæc commemoratione eum & jam ad misericordiam flectat. Deus auribus nostris, h. e. certò, nos ipsi audivimus: non accepimus incerto rumore ab ignotis hominibus; sed ipsi Patres nostri, viri fide dignissimi, annuntiaverunt nobis mirabile opus, quod fecisti in diebus eorum, h. e. ipsis videntibus; & in diebus antiquis, h. e. quod Patres nostri ex suis Patribus audierunt.

ψ. 3. Manus tua gentes disperdidit, & plantasti eos, afflixisti populos, & expulisti eos.

Explicat in particulari unum ex illis operibus mirabilibus. Potentia tua ex terrâ promissionis gentes Chananæorum, & Jebusæorum, quæ in illâ habitabant, disperdidit & gentibus illis ejectis, plantasti Patres nostros

stros in illâ ipsâ terrâ. Afflixisti gravissimis præliis populos illarum gentium, & tandem devictos expulisti, ut locum darent populo tuo.

ψ. 4. *Nec enim in gladio suo possederunt terram, & brachium eorum non salvavit eos;*

ψ. 5. *Sed dextera tua, & brachium tuum, & illuminatio vultus tui, quoniam complacuisti in eis.*

Probat illud: *manus tua disperdidit eos &c.* Non enim Patres nostri virtute armorum suorum possederunt terram promissionis; nec robur eorum tantum erat, ut in prælio captivitatem, vel mortem evadere possent; *sed dextera tua, & brachium tuum, tua protectio, & illuminatio vultus tui, h. e. gratia, & favor tuus dedit eis terram possidendam, & salvavit eos à morte, vel captivitate, non propter eorum merita, sed quia Tibi placuit eligere eos in populum tuum.*

ψ. 6. *Tu es ipse Rex meus, & Deus meus, qui mandas salutes Jacob.*

Exponit nunc admirationem suam populus Dei. Tu ipse, qui Patres nostros adjuvabas, & protegebas, quia Rex, & Deus eorum eras, tu es ille idem Rex, & Deus meus, qui consuevisti salvare populum tuum, à patre suo dictum Jacob.

ψ. 7. *In te inimicos nostros ventilabimus cornu,
& in nomine tuo spernemus insurgentes in nobis.*

Ostendit nunc, se quoque populum esse eundem, & eandem spem in Deo habere, quam Patres habuerunt. Si adiutor, & protector noster fueris, tuâ ope freti, eâ facultate hostes nostros abigemus, & fundemus, quâ solet ferocissimus taurus cornibus in aërem projicere pulveres &c.; & invocato nomine tuo, non timebimus impetum hostium, insurgentium in nos.

ψ. 8. *Non enim in arcu meo sperabo, & gladius meus non salvabit me.*

Pergit demonstrare similitudinem inter populum Dei præsentem, & antiquum. Sicut antiquus populus non in gladio suo possidebat terram; ita nec ego confidam in viribus, & armis meis: scio, & confiteor, quòd si salutem consequar, eam mihi non dabit gladius meus, sed auxilium tuum.

ψ. 9. *Salvastis enim nos de affligentibus nos, & eos, qui nos oderunt, confudisti.*

Declarat, quod dixit: *gladius meus &c.*: quoties enim salvus factus sum à quacunque tribulatione, Tu salvasti nos *ab affligentibus nos, & inimicos nostros, qui nos oderant,*

rant, & perdere cupiebant, confudisti, conatus eorum frustrando, ut confusi ab oppugnatione nostrâ recederent.

ψ. 10. *In Deo laudabimur totâ die, & in nomine tuo confitebimur in sæculum.*

Concludit, & dicit, populum Dei liberationem à quavis tribulatione Deo acceptam relaturum. Non in nobis, sed in Deo gloriabimur, quoties de hostium manibus liberamur: & nomine Domini invocato, ipsi confitebimur laudem, & gloriam usque in æternum.

ψ. 11. *Nunc autem repulisti, & confudisti nos, & non egredieris Deus in virtutibus nostris.*

Incipit admiratio, & conquestio populi graviter afflicti. Olim tanto favore nos prosequeris, nunc autem repulisti, & confudisti nos; nam & sub Antiocho opprobrium erat vocari Judæum, & sub Tyrannis infamæ erat Christianorum nomen, & videbantur fideles derelicti à Deo. Et si velimus hostibus repugnare, tu non egredieris &c., non juvabis, ut olim, potentiam, & robur nostrum. Dictis jam temporibus tanta erat debilitas in populo Dei, ut non auderent ullo modo resistere; & ideo patientiando solum pugnabant. Sed quamvis ab hoste visibili fugarentur, & cæderentur,

tur, tamen de hoste invisibili gloriosissime triumphabant; & quamvis in conspectu hominum derelicti viderentur à Deo; tamen in occulto maximâ Dei gratiâ juvantur. Sed hoc loco de eo tantum agitur, quod foris agebatur, & relinquitur filiis Core intelligendum, quod agebatur in occulto.

ψ. 12. *Avertisti nos retrorsum post inimicos nostros, & qui oderunt nos, diripiebant sibi.*

Pergit in explicandâ persecutione. Fecisti, ut, qui in primo loco eramus, jam in postremo essemus, & tanquam victi, ac captivi sequeremur inimicos nostros; & hi ipsi pro arbitrio suo & nos, & nostra diripiebant in suos usus.

ψ. 13. *Dedisti nos tanquam oves escarum, & in gentibus dispersisti nos.*

Mirè describit martyria Sanctorum. Permisisti nos tam facile trucidari, & in tantâ multitudine, ac si essemus oves destinatæ ad macellum; & eos ex nobis, quos occidere hostes noluerunt, permisisti dispergi inter gentes. Hic notantur exilia in loca remotissima, ad quæ frequenter Sancti ablegantur.

ψ. 14. *Vendidisti populum tuum sine pretio, & non fuit multitudo in commutationibus eorum.*

Aliud

Aliud supplicium describit, quo S. S. Martyres deputabantur ad secanda marmora, ad curandas bestias &c. Tradidisti populum tuum potestati inimicorum, & nihil pretii accepisti; & cum hostes, quibus eos tradideras, vellent eos vendere in mancipia, & pro pecuniâ commutare, ferè pro nihilo vendebantur, & ad opera abjectissima deputabantur.

ψ. 15. Posuisti nos opprobrium vicinis nostris, subsannationem, & derisum his, qui sunt in circuitu nostro.

Ad suppliciâ corporalia adjungit irrifiones, & opprobia. Ex eo, quòd permissione tuâ devenimus in calamitates, antè descriptas, factum est, ut jam simus opprobrium vicinis nostris, subsannemur, & irrideamur ab iisdem vicinis, qui sunt in circuitu nostro.

ψ. 16. Posuisti nos in similitudinem gentibus, commotionem capitis in populis.

Per similitudinem intellige proverbium, five parabolam, vide Pl. 68. *ψ. 14.* Fecisti, ut gentiles de nostrâ calamitate parabolam, vel proverbium sibi facerent, & cum vellent inter loquendum exemplum proponere rei valde detestandæ, nostram miseriam in medium adferrent. Fecisti

etiam, ut populi gentium non solum irrisione verborum, sed etiam capitis agitatione nos detestarentur, vel irriderent.

ψ. 17. *Tota die verecundia mea contra me est, & confusio faciei meae cooperuit me.*

ψ. 18. *A voce exprobrantis, & obloquentis, & facie inimici, & persequentis.*

Explicat effectum irrisionum. Durante hac persecutione, semper video confusionem meam, quae confusio faciei meae totum me quasi velo quodam operuit. Oritur autem haec tota confusio ab iis, qui mihi exprobrant stultitiam, quod crucifixum colam; impietatem, quod Deos non venerer; falsa crimina &c. & de his inter se obloquuntur. NB. Dominus Luc. 9. non prohibet quamcunque verecundiam, & confusionem, sed eam, quae impedit confessionem Christi.

ψ. 19. *Hec omnia venerunt super nos, nec oblitus sumus te, & iniquè non egimus in testamento tuo.*

Subjungit jam in personam populi Dei, causam hujus desertionis non posse tribui peccatis suis; unde colligitur ratio admirationis, & querimoniae. Has angustias, & tribulationes passi sumus; & tamen non dimisimus Te, ut coleremus Deos alienos; neque iniquitatem fecimus contra pactum,

paſtum, quod pepigimus tecum in Sina,
ut ſervaremus legem tuam.

ſ. 20. *Et non reſſit retro cor noſtrum, & de-
clinasti ſemitas noſtras à via tua.*

Idem dicitur, ut magis declaretur in-
nocentia. Cùm tecum ambularemus, ex
corde adhærentes Tibi, non reſſimus
retro, Te deſerendo; & non permisisti,
ut greſſus noſtri declinarent à lege tuâ.

ſ. 21. *Quoniam humiliasti nos in loco afflictio-
nis, & cooperuit nos umbra mortis.*

Et quoniam dejeciſti nos in profundum
miferiarum, ideo cooperuerunt nos tene-
bræ, & ingens obſcuritas, ſeu tribulatio,
& magna perſecutio: loca enim afflictio-
nis tenebricoſa ſunt, ut putei, tetri car-
ceres &c.

ſ. 22. *Si obliti ſumus nomen Dei noſtri, & ſi
expandimus manus noſtras ad Deum alienum.*

ſ. 23. *Nonne Deus requiret iſta? ipſe enim
novit abſcondita cordis.*

Teſtimonio Dei probant, ſe non eſſe
oblitos Domini, neque alienum Deum
invocâſſe; Nonne Deus &c. certè requiret,
& inveniet, an ita ſit: ipſe enim novit &c.;
ſed profectò inveniet, nos oblitos non eſſe
nomen ipſius.

ſ. 24. *Quoniam propter te mortificamur totâ
die, aſtimati ſumus ſicut oves occiſionis.* ſ. 25.

ψ. 25. *Exurge, quare obdormis Domine? exurge, & ne repellas in finem.*

Concludit populus Dei, petens à Deo finem persecutionis. Quoniam propter confessionem nominis tui multi quotidie occiduntur ex nobis, similes facti sumus ovibus, quæ sine resistentiâ jugulantur. Et cum causa tua hic agatur, & servi tui tanta patiantur, cur Tu files, quasi dormiens non adverteres? Fac, quod illi faciunt, qui surgunt à somno, & incipiunt videre, quod antea non viderant; ne repellas nos ab ope tuâ usque ad consummationem; finiatur tandem, Te opem ferente, persecutio.

ψ. 26. *Quare faciem tuam avertis, oblivisceris inopia nostra, & tribulationis nostra?*

Pergit in eâdem oratione, & utitur 2. aliis metaphoris. Antea similitudinem sumpsit à somno, nunc ab aversione faciei, quasi non videret miseriam nostram; & ab oblivione, quando non succurrit egentibus auxilio, & tribulatis, quasi esset oblitus eorum; licet neutrum cadat in Deum.

ψ. 27. *Quoniam humiliata est in pulvere anima nostra, conglutinatus est in terra venter noster.*

In eâdem oratione persistens, & sciens, orationem humiliantis se gratissimam Deo, dicit

dicit se humiliatum usque ad summum, scil. quòd oret non stans, non flectens genua, sed humi prostratus, non tantum corde, fatendo se pulverem esse, sed & corpore, *conglutinatus*, adhæsit in terrâ venter noster.

ψ. 28. *Exurge Domine, adjuva nos, & redime nos propter nomen tuum.*

Addunt efficacissimam rationem, cur Deus moveri debeat ad misericordiam, ne blasphemetur amplius nomen ejus. *Exurge, adjuva nos* in hâc tribulatione, libera nos, ut non blasphemetur, sed glorificetur nomen tuum; & sicut sinè pretio nos vendidisti, ita sinè pretio redime, non ob nostra merita, sed propter nomen tuum, propter misericordiam, & benignitatem tuam. Ad majorem Psalmi intelligentiam subjungit Em. Bell. 4. Quæstiuncul.

Q. 1. Cur ii, qui in hoc Psalmo loquuntur, querantur se sinè suâ culpâ puniri, cum alii Sancti persecutiones peccatis suis imputare soleant? R. Certum est, quòd ob peccata populi Deus persecutiones excitari permittat. Ceterum sancti viri variis modis loquuntur: aliquando enim suscipiunt personam membrorum infirmorum (unum enim corpus sumus, alter
alre-

alterius membra) & peccata fratrum suorum sibi tribuunt. Aliquando induunt personam perfectorum, & Sanctorum, qui revera puniuntur in communi persecutione sine propriâ culpâ.

Q. 2. Cur Deus innocentes puniri sinat, cum propter iniquos persecutionem excitari permittit? R. Innocentes in persecutione non propriè puniri, sed probari: illa enim, quasi ignis conflatorius, facit, ut appareant, qui sint veri, qui ficti fideles; qui sint aurum, qui aurichalcum.

Q. 3. Cur ergo Sancti querantur de persecutione, & eam citò finiri precentur? R. Quia tribulationem tolerare jubemur, non amare, & nemo, quod tolerat, amat, etsi tolerare amet: quamvis enim gaudeat se tolerare; tamen mavult non esse, quod toleret. *Vide S. Aug. l. 10. Confess. c. 28.* Deinde persecutio, & tantatio periculosa est; incerta autem victoria, nec sancti de se præsumunt.

Q. 4. Cur Deus, ut in hoc Psalmo dicitur, aliquando populo suo tribuat temporalia bona, & victoriam de inimicis; aliquando iterum faciat contrarium? R. Ut omnes intelligant, bona temporalia à Deo dari, non à dæmonibus, vel à fato, aut for-

fortunâ, ideo tribuit illa amicis suis, quando ita expedire judicat; ne verò iis inhæreant, & ament stabulum pro domo, exilium pro patriâ, sæpe illis eripit ejusmodi bona. *Vide Ps. 40. v. 3.*

PSALMUS XLIV.

Titulus, & argumentum: *In finem, pro iis, qui commutabuntur, filiis Core ad intellectum, Canticum pro Dilecto.*

Interpretes omnes docent, Psalmum hunc continere laudes Messia, & sponsæ ejus Ecclesiæ, ut sit quasi spirituale Epithalamium. Per Dilectum omnes intelligunt Christum. Per eos, qui commutabuntur, intellige fideles populos, qui Ecclesiam faciunt: dicuntur commutandi tum per justificationem in hoc seculo, tum per resurrectionem in alio. Unde sensus tituli est: Canticum datum filiis Core, ad intelligenter, & sapienter canendum usque in finem, cujus materia est pro iis, qui commutabuntur, & pro Dilecto, h. e. pro Ecclesiâ, & Christo.

v. 1. Eructavit cor meum verbum bonum, dico ego opera mea Regi.

v. 2. Lingua mea calamus scribe, velociter scribentis.

Hâc præfatione David ostendit, se Psalmum hunc non conscripsisse adhibito studio,